ANUL III No. 84. JOI 7 OCTOMBRIE 1943

TRANSNISTRIA

GAZETĂ PENTRU LUMINAREA POPORULUI

Direcția, Redacția și Administrația: București I. — Strada Sărindar Nr. 5-7-9 Tel. 3.84.30

APARE JOIA

Abonamente pe timp de un an:
Autorități și Instituții . . . 1000 lei
De sprijin . . . . . 500 lei

TEMEIURILE LUPTEI NOASTRE IN RĂSĂRIT

In 1940, fără nici o vină din partea noastră și fără măcar un gest de provocare, Rușii s'au năpustit peste noi, ca niște fiare apocaliptice. Și ne-au rupt, din trupul Țării, **Basarabia și Bucovina** cu cele câteva milioane de Români punându-i sub cea mai sălbatecă robie. Nedreptatea și umilința, ce-am suferit atunci, trebuiau fără întârziere spălate. Pentru spălarea acestei crunte nedreptăți și-acestei dureroase umilinți, pentru aceasta am pornit, la vreme potrivită, cu războiu impotriva Rușilor. Iată un temeiu al luptei noastre în Răsărit.

De multă vreme, bolșevismul rusesc urmărește nimicirea neamului nostru. Istoria este martor nemitarnic. Ea ne adeverește acest dureros adevăr. Rusia vrea să ne radă de pe fața pământului încă de mult. Cunoscând acest țel al Rusiei, ne-am considerat în legitimă apărare, pornind cu războiu impotriva Rușilor. Primejdia de la Răsărit trebuia înlăturată sau măcar îndepărtată cât mai mult, ca să ne putem duce, în liniște, viața în hotarele firești ale Țării noastre. Un popor ca și un ins, când cineva atentează la viața sa, trebue să se apere. Rusia de mult ne vrea o provincie rusească, adică în robie. Dar robia este mai cumplită decât moartea. Ca să scăpăm de această robie, am pornit cu războiu în răsărit. Iată al doilea temeiu al luptei noastre.

Rusia urmărește cutropirea pământului, în care zac moșii și strămoșii noștri, distrugerea familiei, care este temelia societății, anularea religiei, prin care ne ținem în legătură cu Dumnezeul părinților noștri, și oprirea de a mai vorbi românește. Aceste supreme bunuri ale ființei noastre naționale, care ne-au ținut și ne țin închegați, pe aceștea vor Rușii să ni le răpească. Pentru apărarea acestor țării ale Neamului nostru am pornit luptă impotriva Rușilor. Incă un temeiu al luptei noastre în Răsărit.

Neamul nostru își aveq hotarele sale firești din care a fost clătinată de hoardele barbare ale Răsăritului și Apusului imediat. Prăbușirea din Răsărit ne-a adus prbușirea și în Apus. Lupta din Răsărit are scopul să ne refacem granițele și în Apus. Răsăritu ni l-am refăcut. Urmează Apusul.

Fiindcă Neamul nostru nu va putea răbda să aibă **eroi** în Răsărit și trădători în Apus, — alcea d. prof. Mihai Antonescu. Un alt temeiu deci, al luptei noastre în Răsărit este acesta: să ne pregătim așezarea Neamului nostru în granițele sale firești.

Biserica noastră strămoșească, — leagănul românismului, păstrătoarea ființei neamului, portul de refugiu în vremurile de restriște și uzina de putere spirituală a poporului nostru drept credincios — trebuia apărată împotriva dărâmătorilor de Biserici și profanatorilor de altare, cari se arătau venind ca uraganul pustiitor din răsăritul întunecat de beznа necredinții.

Grozăviile petrecute în Rusia sovietică și ajunse în preajma Țării noastre, ba chiar încercate pe trupul Basarabiei și Bucovinei, nu ne puteau lăsa nepăsători în fața primejdiei tot mai amenințătoare. Iată pentruce a trebuit să ducem lupta în Răsărit.

Istoria Bisericii noastre române, ca și istoria noastră națională, încă din cea mai adâncă vechime, ne pune la îndemână pilde tot mai puternic grăitoare de lupta ce am dus totdeauna pentru creștinătatea în care s'a născut și desvoltat Neamul nostru. Așa că lupta noastră de astăzi pentru Patrie și *credință* este prelungirea istoriei altor veacuri în veacul deacum.

Lupta noastră din Răsărit are încă multe alte temeiuri, pe care se reazămă tot eroismul ostașilor noștri și care împiedinează tot avântul armatelor biruitoare.

Lupta nu este ușoară și lupta nu s'a terminat. Balaurul este uriaș și are multe capete. Goliatul întunerecului este fioros și cu puteri numeroase. Iadul bolșevic este în fierbere. Toate fortele și le-a aruncat în luptă după rușinoasele înfrângeri din anul trecut. Se svârcolește în furioase încordări. Vrea să-și recapete ce-a pierdut, pentruca, apoi, ca niște fiare scăpate din cușcă, să se năpustească peste țara noastră, sfâșiind-o.

Zadarnic încearcă! Toate isbânzile lor sunt amăgitoare. Se vor prăbuși în prăpastia ce se cască între iadul roșu și civilizația europeană, căreia aparținem.

Noi ne încredem în Dumnezeu sub a cărui oblăduire a respirat întotdeauna Neamul nostru și care întotdeauna ne-a scos din cele mai grele strâmtori.

Noi ne încredem în aliații noștri, în marea putere germană, cu ajutorul cărora am reintregit Țara în Răsărit și cu cari am băut din paharul bucuriei atâtor biruințe comune.

Noi ne încredem în Armata noastră oțelită și călită în luptele de până acum și care nu va pune armele jos până la victoria finală, pe care o vedem venind cu pași repezi peste toate încercătudinile ceasului de față.

Noi ne încredem în dreptatea cauzei noastre, care va fi sigur câștigată, pentru că în lupta noastră pentru dreptate avem tot sprijinul lui Dumnezeu, care spulberă orice puteri omenești.

Noi suntem angajați într'un *Război sfânt*, pentrucă sfinte sunt cauzele pentru cari luptăm. Și locmai de aceea vom birui. Noi suntem instrumentul, Dumnezeu este Luptătorul. El va birui prin noi și noi prin El. A Lui este cauza. Și tot ajutorul Lui îl vom avea. Să credem în El și să luptăm până la capăt. Fără luptă nu-i cunună.

Vasile Chiriță

MOLDOVA DINTRE NISTRU ŞI BUG

Ne aflăm în Moldova dintre Nistru și Bug pe pământul străvechiu al părinților noștri de acum două mii și cincisute de ani. Când a venit Dariu, regele Perșilor, impotriva Geților, Tyrageții, adică Geții nistrieni, stăpâneau de mult aceste pământuri cu sapa, cu plugul și, când era nevoe, cu arma. Mai târziu, sub marele nostru rege Burebista, hotarul pornea dela Bug și se întindea spre apus, peste cetatea Carpatică, până aproape de Alpi. Ostașii romani au apărat și ei aceste ținuturi.

După năvălirile barbare, când Dragoș și Bogdan au coborît din Munții Maramureșului, tot noi am fost stăpânii acestor locuri. In veacul al 13-lea și al 14-lea, stepa de lângă Marea Neagră rămăsese aproape goală, cum mărturisește însuși istoricul rus Milinkov (fost președinte al Dumei sub țarul Nicolae). Doar, ici și colo, rătăceau cete de Tătari, trăind din herghelii, mulgând iepele, ca și vechii Sciți, și purtând femeile și copiii lor în care acoperite cu coviltir, — un fel de corturi pe roate.

Cine sta lipit de pământ?

Plugarul moldovan. Arând văile, păscând cu turma stepele și apărând vadurile Nistrului, neamul moldovenesc a fost cel dintâiu stăpânitor temeinic al ținutului nistrian și dela răsărit de Nistru. Nici Polonezii, dinspre Miază-Noapte, nici Tătarii și Turcii dinspre Miază Zi nu l-au putut prinde în mâinile lor. Alături, vii, pometuri, stâni... iată urmele așezării noastre. De aceia, Duca, Domnul Moldovei, și-a făcut corturi lângă Bug. El nu căzuse din cer, ci venea să facă suma muncii mai vechi a neamului moldovenesc.

Prof. S. MEHEDINȚI
Membru al Academiei Române

INSTITUTUL DE DOCUMENTARE ANTI-COMUNISTĂ

Transnistria, care cu o față privește nemărginirile asiatice, iar cu alta rămâne deschisă spațiilor europene, poate înțelege mai bine ca orice provincie românească dilema în care s'a găsit spiritul european vreme de peste două decenii în fața fenomenului de cerată proveniență turanică — anume comunismul rusesc.

Constituindu-și un substrat ideologic prin doctrina cuprinzătoare a lui Marx și Engel, instinctul gregar, tendințele de continuă expansiune spre Apus, materialismul acut, caracteristica popoarelor din Răsăritul asiatic — au imprimat slavismului predominant în Rusia până la revoluția din 1918 o notă de barbarie, orientând masele inerte către splendorile Apusului și utilizând mijloacele cele mai rafinate pentru acest lureș al gloatelor, vrăjile de mistunea lor planetară.

Șovăiala și o timiditate inexplicabilă au caracterizat cele dintâiu reacțiuni în fața acestei primejdii — imediat după primul războiu mondial. Țări ca Italia sau Germania s'au văzut ajunse în fața prăpastiei, fără ca puterea de S'at să intervie decât în mod timorat, cu jumătăți de măsuri, care periclitau situația mai mult decât o îndreptau.

Ungaria ajunsese o pradă bună în mâna comuniștilor lui Béla Khun, iar Franța, până și Anglia consimțiau cetădele puternice pentru viitoarea insurecție mondială. A trebuit geniu într'adevăr unic al Ducelui Mussolini și al lui Adolf Hitler, care să făurească o ideologie, să câștige masele orbite la făgăduelile fără margini ale comuniștilor și să înalțe aceste masse până la rangul de individualități puternice gata să lupte pentru cultura și civilizația europeană — bunuri pe cari mulți dintre distinșii intelectuali ai vremii, păreau că le disprețuiesc.

Românii au fost singurul popor european, care și-a făcut la timp ordine în casa proprie, ba chiar a ajutat și vecinului să nu moară strangulat de teroarea bolșevică.

Conducători și popor — fără să facă apel la ideologii inventate ad-hoc — ci crezând doar simplu și țărănește în veșnicia neamului românesc a cărui expresie a fost și rămâne armata — au înțeles la timp — cu acea intuiție fervență, pe care o posedă doar sfinții și eroii — drumul drept de urmat — colaborarea și munca tuturor claselor sociale — pentru bunăstarea și propășirea tuturor.

Anii din urmă când anexările de teritorii ale unor națiuni pașnice și fără tendințe agresive, deveniseră rapt curent, când mărunte pacifiste ale blândei Rusii începură să cadă, dezvăluind chipul crunt al unui auto-crat fără scrupule — și mai ales dela începutul războiului rusogerman când intențiile de cutropire a continentului apărură în toată diabolica lor măreție — comunismul pare să intereseze și massele celor „indiferenți" de până acum, a celor ce nu-și puseseră încă întrebarea de care tabără ar putea fi la un moment dat.

Bă mai mult, după doi ani de sânge vărsat din belșug impotriva acestui flagel al omenirii, comunismul a devenit pentru alții o „problemă" care merită osteneala de a fi studiată.

Pentru aceștia și pentru toți cei ce doresc să se întărească în credințele naționale, servind și ca un instrument de cercetări științifice — a luat ființă *Institutul de documentare anti-comunistă*.

Acest institut care și-a început opera de lămurire prin expoziția „*Paradisul Rosu*" are de scop de a face cunoscută în adevărata lumină, grozăvia regimului pentru a polariza toate fortele neamului în jurul ideii de luptă dârză și neobosită, ce trebue dusă cu orice sacrificiu, până la exterminarea totală a bolșevismului.

In Germania și Franța au luat ființă institute asemănătoare, dovedind că spiritul european paralel cu acțiunea militară impotriva comunismului înțelege să ia o atitudine răspicată, mai virilă în fața haosului înfățișat de doctrina comunistă. Negura ce învăluise Apusul european — căzut într'o dulce somnolență pacifistă — începe să se disipeze și principiile ordinei sociale, nesocotite de mulți, încep să se realizeze, după ani de crâncene încleștări — într'o nouă și puternică lumină.

Institutul de documentare anti-comunistă, de sub președinția de onoare a d-lui Mareșal Ion Antonescu, apare la noi firesc ca o expresie a instinctului de conservare națională, ca un reflex de apărare, dar și ca un îndemn de întărire lăuntrică.

In fața necunoscutului, o hartă, o statistică, un studiu apărut în străinătate — sunt de mare folos pentru toți cei dornici — din școli, ateliere și uzine — să se inițieze asupra doctrinei comuniste și rezultatelor ei.

Printr'un program bine alcătuit, *Institutul* va începe o acțiune sistematică de lămurire a poporului asupra pericolului bolșevic, contribuind astfel la prețuirea exactă a bunurilor ce le avem, a libertății individuale, a ordinei de Stat și a teritoriului național. Transnistria, câștigată pentru aceste bunuri — care fac parte din patrimoniul spiritual al civilizației europene, va participa, în măsura în care va fi în stare, la această operă de prevenire a conștiinței naționale, aducând ca dovezi asupra sălbăticiei fostilor ei stăpâni, însuș trupul plin de răni, suferințele celor peste douăzeci de ani de dominație bolșevică. Va fi exemplul viu și cel mai dureros — de ce ne-ar putea aștepta, dacă tentaculele comuniste ar pune stăpânire și pe noi.

In aceste condiții și cu acest material, Institutul poate păși spre popor și-i poate arăta și fără înconjur adevărul și minciuna. Va fi o confruntare utilă cu aspirațiile și credințele fiecărula pentru a fi pregătiți și a deveni mai conștienți în fața tuturor împrejurărilor ce s'ar putea ivi.

Ion Diaconu

EMINESCU LA ODESA

Peregrinările lui Eminescu prin Bucovina și Transilvania la învățătură; în țară ca sufler și actor în trupele lui Pascaly, Fany, Tardini și Vlădicescu; apoi ca student în Berlin, Weimar, Viena și Praga; în Veneția, Florența și Odessa îngrijindu-și sănătatea, — toate au avut o covârșitoare influență în viața lui zbuciumată și chinuită.

Orizonturi noi, pline de sevă, contactul cu oameni șlefuiți, i-au câștigat un mediu intelectual distins, unde marele poet a putut să dobândească din vreme o cultură autodidactică superioară.

Odessa a fost ultimul refugiu în străinătate înainte de moarte.

Auzise că „Limanul" cu apa lui îngroșată de sare i-ar ameliora suferința.

Sfătuit de prietenii ieșeni, în vara anului 1885 pornește la drum.

Inarmat c'un pașaport eliberat de consulatul imperial rus din Iași, Eminescu se îndrepta spre Odessa unde spera într'o minune.

„Odessa este un oraș mare, cu uliți largi, cu locuințe cu mai multe caturi, unde oamenii toată ziulica trebuluiesc în port. Am văzut multe uliți pentru a-mi face o socoteală de mărimea orașului. Frumoase: De-Ribas-ofscaia, Pușkin, Ecaterina și Richelieu-scaia.

Azi, m'am prezentat cu recomandațiile voastre la Sanatoriul doctorului Iachimovicz, care mă primit foarte bine, având un cult pentru poeți, vorbindu-mi de poeții ruși și mai ales despre Pușkin. Dânsul posedă o bibliotecă mai mult ca frumoasă. Ce păcat că este aproape toată în limbile rusă, ucraineană și armeană, prea puține volume în franțuzește și germană.

După ce m'a consultat, a fost de părere că trebue să fac băi calde sărate, pentru ca oloagele mele picioare să capete putere de a se mișca puțintel.

Mi-e dor să umblu, să văd, să hoinăresc. Sufletul slav este grozav de complex, plin de ciudățenii și originalitate. Odessa este un oraș mare. Are străzi drepte, mișcare multă, însă îi lipsește poezia. E un oraș rece, prea cosmopolit, plin de negustori.

In stabilimentul d-lui dr. Iachimovicz am avut o plăcută surpriză. Fata lui e o pasionată muzicantă. Voi știți cultul meu pentru Beethoven. Compozițiile acestui titan al simfoniei, a știut să răscolească profund sentimentele omului preocupat de soarta lui.

Și dânsa e captivată de genialul poetic a lui Pușkin. In tovărășia ei am putut să traduc câteva mici povestiri din acest strălucit poet. Incerc să traduc din nuvelele lui, și micul juvaer Boris Gudunov, căci am mult timp, și în tovărășia lui Pușkin omor singurătatea unde m'am exilat.

Te rog pe tine, drag Novlene, dă povestirile aceste lui

Mihai Eminescu

Creangă, îl întâlnești de obicei la Tipografia Convorbirilor, avem o vorbă amândoi pentru o carte destinată copiilor.

Am primit astăzi banii pe care i-ați adunat dela prieteni.

Impresii frumoase pentru „Odessa", căci drept să-ți spun anul acesta știu cum să mă mișc, nu ca anul trecut, pot să umblu, știu ce să văd, și mai ales cum să-mi petrec timpul liber.

Dimineața fac cura obișnuită care îmi scade durerea și mă desmorțește. Apoi luând bastonul (dar al doctorului) o pornesc în lungul Limanului. Marea e calmă, uneori valurile sunt spumoase și năvălesc cu îndrăzneală spre țărmul plin de nisip pe care îl clătește în mișcări ritmice: „Valul curge în ondulare, peste a timpului cărare..."

Imi place să privesc vapoarele venite în port din lumea largă. Bogății transportate de oameni pentru folosul lor.

Petrecerile marinărești mă interesează în deosebi.

Din largul mării, Odessa în timpul nopței n'are farmecul Veneției, dar e plăcută la vedere.

Din ce în ce simt mai puțin singurătatea și mai mult prietenia celor din jurul meu".

Eminescu a fost de două ori în „Odessa", prima dată în 1885, iar a doua oară în 1888.

A fost ajutat de prietenii din Iași, — Burlă, Novleanu, Miron Pompiliu, A. D. Xenopol și alții.

O interesantă corespondență a rămas din acea vreme.

*

In sanatoriul doctorului Iachimovicz poetul a tradus din Pușkin câteva povestiri. Traducerile au fost trimise la Iași lui Creangă pentru a le șlefui pe limba lui. Erau în vorbă ca să scoată în colaborare o carte de povești pentru copii.

Sufletul scriitorului român de la sfârșitul veacului trecut era subjugat de o mare calitate, se credea un zeu coborît din împărăția nourilor și stelelor, disprețuind până la sacrificiu realitatea.

Pasiunea de a scrie era un dar divin. Romantismul epocei servise de minune îndemnul spre creațiunea poetică.

Toți, fără excepție, considerau scrisul ca o misiune sfântă pe acest pământ. Poezia, în special, se bucura de o stimă generală.

Sub această zodie, Eminescu la Odessa uitând pentru ce a fost trimis, bolnav, găsise o ușurare nu numai în apele binefăcătoare ale Limanului, dar și în volumele lui Pușkin. Știind la perfecție slavonește, a fost ușor să se orienteze în limba rusă. Prietenul lui Novleanu a păstrat în manuscris „Cocoșul de Aur, Povestea despre împăratul Galtan, Povestea despre împărăteasa moartă și despre șapte frați viteji, și Povestea despre un pescar și un peștișor".

*

In scrisoarea trimeasă din Odessa lui Burlă, Eminescu scria:

„Poezia se naște din haos, fără să-ți rechemi amintirile, fără să inobilezi moravurile, în fine fără să urmărești un scop definitiv. E o inspirație spontană cristalizată într'un vers. Latinul

Octav Minar

(Continuare în pag. 3-a)

CREDINŢĂ ŞI NEAM

TÂLCUL EVANGHELIEI

DUMINECA A XIX-a DUPĂ RUSALII

MĂSURA DESĂVÂRŞIRII

„Şi de faceţi bine celor ce vă fac vouă bine, ce mulţumire puteţi avea, că şi păcătoşii iubesc pe cei ce îi iubesc pe ei".

Este în firea apei să curgă spre locurile cele mai de jos; după cum este în firea tuturor lucrurilor de a cădea spre pământ. Dar este aşişderea în firea sufletului de a năzui tot mai sus. Nu se opreşte apa până nu ajunge în mare, în matca cea mai de jos şi nu-şi găseşte sufletul tihna lui până nu ajunge la Dumnezeu, la isvorul de unde a plecat. Şi această năzuinţă care este în firea sufletului îl face să alerge spre fericire care nu se găseşte decât la capătul doririlor, către care îl mână această lege a sufletului.

Cu ce înfăpăiată sete aşteaptă psalmistul ca sufletul său să se îndestuleze de Dumnezeu şi deacurmezişul miilor de ani trecuţi şi al necunoscutului veac viitor el dă glas doririlor sale: „Cum doreşte cerbul spre izvorul apelor, aşa sufletul meu doreşte de Tine Doamne.

...Oare când va veni vremea ochii mei să-ţi vadă faţa". **(Ps. 42. 2. 3.).**

Sau fericitul Augustin când suspină zicând: „neliniştit este sufletul meu până se va odihni în tine".

Şi pentrucă numai la Dumnezeu poate omul „să vadă ceiace ochiul omului n'a văzut, să audă ceiace urechia omului n'a auzit şi să-şi îndestuleze inima cu ceiace inima omului n'a simţit", **numai acolo este adevărata fericire. Nu-i suflet să n'alerge spre fericire şi** Domnul **ca cel ce a zămislit pe om şi-l cunoaşte în ce chip omul nu se poate cunoaşte pe sine, când a eşit înaintea lumii să-i arate adevărata cale, i-a eşti înainte cu nouă fericiri.**

Lumea îşi pleacă urechea la surâsul şarpelui care se încolăceşte la toate răspântiile vieţii şi-şi şopteşte de alte sute şi mii de fericiri; dar dela a 10-a şi până la sfârşit acestea pot fi plăceri dar nu fericiri. Şi acestea sunt pe drumul pierzării, nu pe calea vieţii.

Pentru gândirea omului de cultură, imboldirea lăuntrică — ce-l împinge spre Dumnezeu sau spre fericire, — îmbracă chipul progresului, care devine o cale spre desăvârşire. Şi cu ce lăcomie s'a pornit inima omenească pe calea progresului ca să ajungă din urmă năluca fericirii. Progres, progres, progres,... pe pământ, pe apă, pe sub apă şi prin văzduh! Şi pentrucă nu ne ajungeau puterile noastre, am supus şi puterile firii şi le-am înjugat la carul progresului. Am prefăcut faţa pământului cu progresul nostru. Am căutat pe calea progresului fericirea şi cu telescopul şi cu microscopul. Este adevărat că pe calea progresului am putut vedea ceiace ochiul omului nu mai văzuse; am putut auzi ceeace urechia omului nu mai auzise; dar inima nu s'a îndestulat şi au secat în ea şi iubirea adevărată şi bunătatea şi mila şi dreptatea, şi adevărul, şi credinţa şi speranţa. Uitaţi-vă în lume: ce urâtă privelişte, într'adevăr nevăzută şi neauzită!! Calea progresului în cele de afară... da!; dar aceasta nu-i şi calea desăvârşirii, calea vieţii.

Printr'o alunecare a minţii cu totul neîndreptăţită, s'a cuibărit în fiinţa noastră ideia că progresul merge cu timpul; că negreşit mergem spre progres. Lege a firii este într'adevăr; dar cel ce a făcut şi firea şi legile ei, a pus cu putere de instinct în firea omului porunca: fiţi desăvârşiţi, precum şi tatăl vostru cel din ceruri, desăvârşit este".

Progresul din afară, fără desăvârşirea lăuntrică este amăgire şi la urmă pierzare. Dacă într'adevăr progresul ar merge cu timpul şi cu locul, de mult am fi înfăptuit Cuvântul Evangheliei: „că de iubiţi pe cel ce vă iubesc pe voi ce mulţumire veţi avea?!" **Se pare că dimpotrivă, în aşa măsură ni s'a ticăloşit firea că nu mai putem găsi mulţumirea şi îndestularea inimii, decât dacă urâm pe alţii mai grozav decât ne urăsc alţii pe noi.**

Dacă aceasta este însă înfăţişarea lucrurilor, nu înseamnă că Dumnezeu nu-şi are aleşii lui. Nu înseamnă că nu mai sunt oameni buni. Nu înseamnă că pe pământ sunt numai buruieni şi neghină. Nu înseamnă că la umbra crucii lui Hristos nu-şi mai pleacă nimeni capul. Nu! Alege Dumnezeu pe aleşii săi, pe neamurile sale cu care poartă prin lume crucea Sa. Şi de înseteaza aleşii Săi, aceştia ştiu că este Cine să potolească setea. Şi pe crestele cetăţii lui Dumnezeu pe care năzuim s'o cucerim stă scris: „că de iubiţi pe ceice vă iubesc pe voi, ce mulţumire puteţi avea"!

Econ. Gh. Comana

O sărbătorire în presa din Transnistria

— Discursul d-lui primar general Gherman Pântea —

Cu ocazia sărbătoririi celui de al 500-lea număr al ziarului în limba rusă „Odescaia gazeta" organ al Primăriei Municipiului Odesa — la care au participat d-nii: primar general Gherman Pântea, primarii Siniciu şi Vidraşcu, Pamfil, d. dir. Pop Zaevioşin, Constantinescu secretar g-ral al Primăriei, lt. rez. Petre Ghiaţă, Gh. Păstaru directorul ziarului „Bugul" şi „Odesa"; Gheorghe Ion Popescu directorul ziarului „Molva"; Horaţiu Ionescu şeful presei din Transnistria, Simion Dumitrescu directorul ziarului „Odescaia gazeta"; Belcovschi, Piraţiu şi alţii, d. primar general Gherman Pântea a ţinut un important discurs privitor la situaţia actuală a Transnistriei şi la activitatea de viitor a administraţiei româneşti de aci, pe care îl publicăm mai jos în întregime.

Cuvântul d-lui primar general

„Am primit să iau parte cu bucurie la sărbătoarea modestă a Dvs., căci a scoate cinci sute de numere ale unei gazete în aceste vremuri grele este un adevărat triumf.

Dacă ne amintim împrejurările şi condiţiunile, în care a apărut gazeta Odesei, imediat după instalarea administraţiei româneşti în oraşul Odesa, aduncl munca, stăruinţa şi jertfa dvs. devine înălţătoare.

Cine îşi aminteşte Odesa dela 16 Octombrie 1941 şi o compară cu Odesa din preajma a 16 Octombrie 1943 şi judecă nepărtinitor, vede munca colosală, şi dezinteresată ce s'a depus în acest timp de doi ani de zile de administraţie românească.

Dacă acest oraş a progresat aşa de mult, dacă viaţa lui a devenit aproape normală, deşi în toiul celui mai crâncen măcel, aceasta o datorăm înţeleptului Guvernator al Transnistriei, Profesorul Gh. Alexianu, care după indicaţiile Mareşalului Conducător Ion Antonescu, a administrat această provincie cu dragoste şi puterea lui de muncă cu care a făcut cinste Patriei aici şi peste hotarul Ţării noastre.

D. Gherman Pântea

Dar dacă noi am reuşit să facem această operă frumoasă, e drept să recunoaştem, că concursul presei a fost atât de măreţ, încât nu găsim suficiente cuvinte de mulţumire.

Mulţumesc din toată inima, în numele domnului Guvernator şi al meu presei întregi, pentru concursul, care ne-aţi dat, timp de doi ani.

Iar fiindcă astăzi sărbătorim 500 de numere ale gazetei Odesa, care este organul municipiului, ca mulţumire de modul cum s'au comportat colaboratorii acestei gazete, dispun să li se plătească dela mic până la mare, pe această lună un salar în plus.

Pentru populaţia oraşului Odesa, am de comunicat următoarele:

Administraţia Odesei este în toiul lucrărilor.

La 16 Octombrie, vom inaugura o serie de lucrări de importanţă capitală pentru piaţa oraşului.

Direcţia Aprovizionării a Primăriei Municipiului a luat toate măsurile necesare pentru procurarea alimentelor de tot soiul din întreaga Transnistrie, spre a asigura populaţia la iarnă cu alimente eftine.

Ca primă măsură, în curând vom da populaţiei pâine pe cartele cu o marcă 1 kgr.

Pentru strategi provocători am de comunicat atâta:

Aveţi puţină răbdare şi încă odată vă veţi convinge că profeţiile dvs. mincinoase nu au nici o bază.

Ca atare populaţia se poate ocupa şi mai departe liniştită de treburile şi nevoile ei.

Discursul a fost ţinut atât în limba română, cât şi rusă, fiind ascultat cu mare atenţie de câteva sute de locuitori localnici din serviciul ziarelor şi imprimeriile Guvernământului

SFINŢIREA A ŞAPTE TROIŢE IN JUDEŢUL TULCIN

In ziua de 19 Septembrie 1943, în comuna Clebani jud. Tulcin s'au sfinţit şapte troiţe şi s'au cununat douăzeci perechi de tineri.

Un sobor de preoţi în frunte cu subprotoereul raionului Th. Cuculescu şi parohul comunei Clebani, pr. Tanov I. au oficiat serviciul religios, impunând prin evlavie şi făcând ca sufletele să vibreze, ca altădată în vechea şi pravoslavnica Rusie.

Asistenţa, în frunte cu d. prefect al judeţului, colonel Const. Năsturaş, împreună cu doamna, a fost compusă din toţi funcţionarii români, participând şi armata.

D. colonel Baldovin, împreună cu parte din d-nii ofiţeri, au ţinut să ia parte la această mare manifestaţie creştină.

Prin munca administraţiei româneşti, a clerului şi a armatei române care au cooperat armonic, s'a putut ca în locurile pustii şi virane să fie ridicate 7 troiţe, a căror sfinţire s'a desfăşurat într'un cadru deosebit de impresionant.

Douăzeci de perechi de tineri, cari trăiau fără binecuvântarea Bisericii, s'au cununat, naşi fiind pentru fiecare pereche câte o familie de funcţionari din ţară şi ofiţeri, în frunte cu d. colonel Const. Năsturaş, prefectul judeţului.

Această ceremonie va lăsa urme neşterse în inima populaţiei locale, care timp de un sfert de veac a fost oprimată sufleteşte.

Au vorbit părintele Tanov-Coculescu şi d. pretor al raionului Tulcin-Andrei P.

Tuturor le-a răspuns d. prefect al judeţului, mulţumind pentru munca depusă, pentru marea înţelegere ce a aflat-o nu numai din partea administraţiei şi a populaţiei, dar şi din partea armatei.

D. consilier Peter, din partea aliaţilor noştri germani, mulţumeşte d-lui prefect, arătând dragostea cimentată între naţiunea română şi germană, precum şi admiraţia pentru M. S. Regele Mihai I şi Conducătorul Statului, Mareşalul Ion Antonescu.

Comemorarea lui Aurel Vlaicu în Transnistria

Aniversarea sfârşitului eroic al marelui aviator-inventator Aurel Vlaicu, prăbuşit cu avionul său deasupra Carpaţilor, în ziua de 31 August/13 Septembrie 1913, e pomenită, an de an, cu pietatea cuvenită, de presă şi de opinia publică românească.

In acest an, care este al treizecilea dela tragica întâmplare, comemorarea s'a făcut şi în Transnistria, într'un cadru deosebit de impresionant.

Auditorii mei transnistrieni din amândouă seriile, 1942 şi 1943, dela Vălenii de Munte, învăţători şi profesori de ambele sexe, mi-au mărturisit, că dintre toate conferinţele şi cursurile ce au ascultat acolo, nimic nu l-a impresionat mai puternic, decât evocarea figurii luminoase a lui Aurel Vlaicu pe care le-am completat-o cu un pelerinaj la monumentul înălţat pe locul prăbuşirii, la marginea satului Băneşti de lângă Câmpina, în judeţul Prahova. Acolo, „la faţa locului", le-am istorisit detaliile, intenţiunea şi rostul, pregătirea şi peripeţiile sborului fatal, ascultate cu înfrigurare înduioşată de către tineretul didactic transnistrian care mă însoţea, şi care acum mai întâi avea ocazia să-şi dea seama de valoarea excepţională în istoria civilizaţiei europene a geniului tehnic, cu care a fost dăruit de Providenţă acest binecuvântat fiu de plugari români dintr'un sat al Ardealului neaoş românesc, satul Binţinţi de pe Mureş, în străvechiul comitat Hunedoara, leagănul Traco-Daco-Românismului strămoşesc.

De aceea, când, deunăzi, în ultima zi a cursurilor de vară dela Tiraspol, abea sosit dela Bucureşti, urmam să fac prelegerea de încheiere, din auditoriul entuziast, de profesori şi învăţători-învăţătoare, între cari erau şi foştii cursişti dela Vălenii de Munte, am prins rugămintea şoptită, să vorbesc despre „Aurel Vlaicu".

Vocea poporului din bănci îmi cerea pe Aurel Vlaicu. Am primit. Am vorbit cu emoţie adâncă: poate din cauza spontaneităţii alegerii, în care tineretul dăscălesc din amfiteatrul liceului „Duca-Vodă" îmi apărea vibrând de dorinţa de a cunoaşte soarta acestui frate mai mare al lor, din Ardeal, stins în floarea vârstei, poate şi din cauza potrivirei anotimpului şi a împrejurărilor, aproape la zi, cu aceleaşi străluciri amurguri aurii de vară, prelungit senină şi calmă, cari au încadrat ultimile sboruri ale lui Vlaicu deasupra Capitalei luminate de Pacea dela Bucureşti, care punea capăt, sub egidă românească generoasă, războiului balcanic din 1912-1913.

„Prieten de şcoală cu Aurel Vlaicu, fusesem martorul şi crainicul fermecat al succeselor strălucite, cari i-au consacrat faima în lume la primul concurs internaţional de aviaţie, în Mai—Iunie 1912, la Viena, unde a cucerit premii de frunte, alăturea de aşii de atunci ai aviaţiei europene, faţă de cari „Românul" nostru cum îl aclamau şi sărbătoreau în aplauze entuziaste miile de spectatori-admiratori, avea prestigiul unic, că el însuşi era şi inventatorul, şi constructorul, şi pilotul avionului său de sistem propriu, cu care făcea minuni deasupra aerodromului dela Aspern lângă Viena.

Pentru a difuza ştirea triumfului dela Viena în mijlocul Românimei am organizat, dealungul verii anului 1912, memorabilul turneu aviatic al lui Vlaicu prin Ardeal şi Banat, dela Arad prin Lugoj, Vârşeţ, Haţeg, Orăştie, Alba-Iulia, Selişte, Dumbrăveni, Târgul Mureşului, până la Bistriţa-Năsăudului, unde ne-am întâlnit cu toamna.

In vara anului următor, trebuia să plecăm în Anglia, unde i s'a oferit aviatorului român ospitalitatea unor mari uzine tehnice, pentru construirea şi experimentarea noului său avion „Vlaicu III" Călătoria s'a amânat din cauza intervenţiei României în războiul balcanic. Ofiţer aviator voluntar, Vlaicu a înflăcărat trupele româneşti sburând în fruntea lor, simbol al „vulturului român" de odinioară, peste Dunăre şi Balcani.

Acţiunea fulgerătoarea a României a impus curând pacea, generos negociată la Bucureşti, prin înţelepciunea Regelui Carol I şi a primului ministru, Titu Maiorescu.

Zilnic, Vlaicu se antrena voios, la Cotroceni, în sboruri tot mai îndrăzneţ avântate, cari încântau şi uimeau Capitala.

Locuiam împreună, lângă Palatul Regal, în str. Sf. Ionică. Vlaicu era preocupat de ideea de a trece în Transilvania sburând peste Carpaţi. In fiecare zi făceam pregătiri, pentru realizarea acestui scop, socotit ca un ideal cu tâlc.

In dimineaţa zilei de 31 August/13 Septembrie 1913, Vlaicu, fascinat de zarea inundată de lumina soarelui bogat revărsată peste liniştea parcă încremenită a firei, mă privi ca transfigurat, şi îmi zise: „Ar fi păcat a lăsa fără sbor monumental asemenea zare. Mă cheamă Carpaţii, ca astăvară Balcanii!"

După amează, s'a înălţat dela aerodromul Cotroceni, luând direcţia spre Ploeşti. Îl urmăream cu automobilul. Ne făcea semne cu mâna. „Aici sus e minunat!"

Dela Ploeşti, unde şi-a umplut, din nou, cu benzină şi cu ulei rezervoarele, s'a avântat în linie dreaptă, spre Nord, spre Carpaţi.

Deodată observăm că pare a fi în căutarea unui loc de aterisare forţată. Vedeam că reduce viteza şi înălţimea. Avionul său, atât de docil totdeauna, părea că nu-l mai ascultă.. Fulgerător alunecă pe aripa stângă şi se prăbuşeşte în gol. Când l-am ridicat de sub aripi, părea leşinat. Murise.

Nimeni nu a putut cunoaşte cauza catastrofei.

„Când la S-ta Maria Mare, în 1916, armata română trecea Carpaţii, oştaşii noştri vedeau plutind, tainic, înaintea lor, în zare, figura luminoasă a lui Aurel Vlaicu, arătându-le, entuziast, drumul spre inima Transilvaniei.

Aurel Vlaicu a devenit, şi a rămas un simbol pentru toţi Românii, dela Tisa până la Bug! simbolul biruinţei prin jertfă.

Prof. Const. Nedelcu

Lumina cărţii

GHERMAN PÂNTEA: UNIREA BASARABIEI

Odesa, 1943

D. Gherman Pântea, vechiu luptător pentru isbânda drepturilor româneşti atât în ţinuturile noastre transnistriene cât şi în Basarabia — fost Deputat în „Sfatul Ţării" şi Preşedintele Comitetului executiv Moldovenesc — a tipărit la Odesa, unde d-sa îngrijeşte în momentul de faţă de gospodăria oraşului, fiind primar, o foarte preţioasă carte.

Este vorba de „Unirea Basarabiei".

Cartea aceasta este cu atât mai interesantă cu cât pe lângă reproducerea — pentru prima oară 'ntr'un volum — a documentelor de-o nepreţuită valoare, se povesteşte aici şi istoria întâmplărilor care au dus la pregătirea şi, apoi, la înfăptuirea marelui act al Unirii.

Şi când adaugi la faptul că acel ce-a scris cartea aceasta a trăit clipă de clipă vremurile acelea, că a luat parte activă la ele fiind şeful organizaţiei militare moldoveneşti din Armata 9-a rusească iar, apoi, membru în Guvernul de scurtă durată dinaintea lui 27 Martie 1918, când în calitate de Deputat al Sfatului Ţării, a fost unul din entuziasmaţii susţinători ai Unirii cu Patria Mumă — că descrie toate aceste întâmplări cu un minunat dar de povestitor — atunci îţi dai şi mai bine seama de importanţa volumului de faţă.

Datorită faptului că d. Gherman Pântea a trăit din plin aceste lupte, că mai târziu a mers şi în străinătate — la conferinţe diplomatice, ca aceea dela Wiena din 1924 pentru a susţine şi'n acest domeniu drepturile pe care înainte le apărase cu spada — cartea scrisă de d-sa este vie. Plină de viaţă.

Filmul întâmplărilor ni se desfăşoară înaintea ochilor şi sufletul ni se umple de podoaba frumoaselor amintiri al căror cronicar fidel este autorul volumului „Unirea Basarabiei".

O!... Ce splendid este reprodusă această întâmplare din vremea Congresului convocat de Comitetul Central ostăşesc moldovenesc în capitala Basarabiei, Chişinău, în înţelegere cu Partidul naţional moldovenesc şi cu toate comitetele naţionale din întreaga Rusie — congres care a avut loc începând cu data de 20 Octombrie 1917.

Era în după masa primei zile a Congresului.

Rând pe rând veniseră Moldovenii să-şi spună cuvântul de dragoste pentru Basarabia şi pentru vremurile de slobozenie care se iviseră la orizont. Venise până şi un delegat al marinarilor moldoveni de pe Marea Neagră care a spus că-i trimis de camarazii lui cu o poruncă. Şi, anume: „Porunca ce mi-au dat ei mie să v'aduc este: fraţilor, ţineţi minte că mai întâiu de toate voi sunteţi moldoveni şi apoi altceva. Două lucruri cer ei să fie pe steagul moldovenesc: „Pământ şi Voe".

După ce şi-au spus cuvântul delegaţii de pretutindeni — descrie atât de minunat d. Gherman Pântea — „se suie în sfârşit soldatul moldovean de peste Nistru, Toma Jalbă, şi un glas plângător începe: şi aşa fraţilor din cuvintele d-stră, care le-am auzit eu, văd că toţi aici v'aţi hotărît să vă luaţi ceeace vi se cuvine — drepturi şi autonomie. Dar eu acuma vă întreb pe d-voastră, fraţilor: fraţii mei şi neamurile mele care suntem moldoveni dintr'un sânge, — cui ne lăsaţi pe noi moldovenii, cei ce suntem rupţi din coasta Basarabiei şi trăim pe celălalt mal al Nistrului?" (Este vorba de Transnistria N. R.).

Urmează o comparaţie de-o uimitoare plasticitate, dar şi de cumplit de dureroasă realitate şi anume:

„Noi rămânem ca şoarecii în gura motanului".

După care un apel patetic, disperat: — „Fraţii noştri, nu ne lăsaţi, nu ne lepădaţi, nu ne uitaţi!...".

Cuvintele transnistrianului Toma Jalbă au fremătat în sufletul tuturor celor de faţă şi l-au făcut pe basarabeanul Buzdugan — adânc mişcat — după cum notează d. Gherman Pântea, să se ridice la tribună şi să dea glas simţămintelor tuturor celor de faţă. Iată, ce-a spus el: — „Când l-am auzit jăluirea fratelui nostru moldovan de peste Nistru, mie mi s'a părut că aud bocetul mamei, care şi-a pierdut copiii, tainele de care plâng văile şi munţii în tot pământul românesc, toată tânguirea şi desnădejdea neamului nostru.

— „Nu ne lăsaţi! — striga fratele nostru şi eu socot, că şi pă...

Eugeniu V. Haralambie

(Continuare în pag. III-a)

Viața Transnistriei

UNIVERSITARE

La facultatea de medicină au început cursurile. Având în vedere că persoanele de origină română sau moldovenească, conform dispoziției existente, nu depun examene de admitere și mulți din ei nici n'au sosit încă la Odesa, înscrierea pentru aceste persoane s'a prelungit până pe data de 1 Octombrie, după această dată, persoanele de origină etnică română sau moldovenească se pot înscrie la cursuri numai cu aprobarea Direcției Culturii.

La celelalte facultăți înscrierile de completare s'au terminat la 19 Sept.

La celelalte facultăți ale Universității se găsesc studenți cu liceul neabsolvit. Ei au fost primiți cu condiția că în anul curent de studii vor da examenele de absolvirea liceului.

Unii din ei n'au depus aceste examene și de aceea conform dispoziției speciale a Direcției Culturii acești studenți (în număr de 16) cu liceul neabsolvit, vor fi înlăturați din Universitate.

Inaugurarea noului an de activitate al Asociației Româno-Germane

Sâmbătă 2 Octombrie a avut loc, la sediul Asociației Româno-Germane din Str. Popa Soare Nr. 6, inaugurarea noului an de activitate.

Cu acest prilej, plenul biurourilor de lucru și secretariatul Asociației au discutat, pe temeiul directivelor d-lui vice președinte al consiliului de miniștri și președinte activ al Asociației, programul de lucru al acestui al doilea an de activitate al Asociației.

In acest sens, s'a stabilit, pe lângă continuarea apariției Buletinului Asociației „Prietenie și Luptă", al cărui număr următor va fi închinat celor două culturi ale spiritualității germane și române Goethe și Eminescu, publicarea unei colecții închinată momentelor comune de cultură, ale celor două popoare prietene. Primul număr al acestei biblioteci, aflat sub tipar, este „Muzeul Brukenthal din Sibiu" înfățișat de scrisul măestrit al d-lui Em. Bucuță; în acelaș timp, cu lucrarea d-lui Alexandru Bădăuță: „Tineretul vâscului".

Odată cu deschiderea cursurilor Asociației, de limba germană pentru românii și de limbă română pentru germani, încep și matineele culturale ale Asociației: Joia — de film și prezentare vorbită; Sâmbăta — matinee artistice, cu program muzical și literar.

Seria caspeților străini ai Asociației este deschisă, în această toamnă, după vizita d-lui prof. Stille, de d-na Asta Suedhaus, care va da în București și la filialele din provincie ale Asociației, Brașov, Sibiu, Timișoara și Mediaș, recitaluri de poezie germană și română.

Vor urma: câte un reprezentant al teatrului, artelor plastice, muzicii și literaturii germane, ale căror conferințe vor fi însoțite de demonstrații artistice.

Cel de al doilea ciclu de conferințe al Asociației va începe, ca și în anul trecut, după Sărbători și va fi, de data aceasta, consacrat „Literaturii și artelor Germaniei de azi".

In sfârșit tot în această toamnă Asociația organizează matineele sale artistice pentru studenți, la fiecare din sediile căminelor universitare, iar cea dintâi gală cinematografică va avea loc la 22 Octombrie, în sala „Aro", cu cea mai mare realizare a tehnicei germane și a timpurilor: filmul în culori „Minciunile Baronului Muenchhausen".

Condamnați de Curtea Marțială

Curtea Marțială Odesa a condamnat pe următorii:

Curiș Sava din Odesa, str. Bajachina Nr. 74, Cernișov Gheorghe din Odesa str. Moscovei Nr. 7, și Spașinicov Alexandru din Odesa str. Troițeala Nr. 218, la câte 10 ani muncă silnică prin aceea că fiind în serviciul fabricei de rășini a Guvernământului din str. Balți Nr. 2, cu ocazia unui transport, Curiș Sava a luat cantitatea de 1000 kgr. sodă caustică pe care a vândut-o fiind ajutat de Cernișov și Sepesnicov, împărțind banii câștigați.

Antonov Pavel și Ciolino Vasile, amândoi din com. Calinovca, jud. Deresovca, la câte 7 ani temniță grea, prin aceea că în noaptea de 25 Iulie a. c. au lovit cu o furcă de fier și un pietroiu, în stare gravă pe doi soldați ce se aflau în comună.

Caluinâi Matvei din Odesa, str. Cosovcaia Nr. 3, la 3 ani temniță grea, pentrucă în ziua de 10 August a. c., a fost prins de un agent de poliție pe când încerca să fure din căruța unui țăran care se afla în bazar, un sac în care se găseau 11 sacâ goi și trei haine.

Zaharenco Alexandra, din Odesa, str. Băiaș Tvetoc Nr. 6, la muncă silnică pe viață pentru crima de tâlhărie cu omor prin aceea că în ziua de 1 Februarie a. c. jefuind locuința soților Vasilenco, în lipsa acestora de acasă, pentru a nu fi descoperită și a șterge urmele acestui jaf, a omorît pe cei trei copii ai soților Vasilenco, o fetiță de 6 ani, un băiat de 4 ani și un sugaciu de 2 luni, pentrucă primii doi o recunoșcuse.

Melnica și Dubrov Ivan din com. Atamovca, jud. Odesa, la câte 10 ani muncă silnică pentru furt, prin aceea că au furat în mai multe rânduri unelte de pescărie de pe malul limanului Telegula-Berezanschi, care aparțineau brigăzii de pescari ai comunei Marianovca.

Scolina Nadeja din com. Anatolievca, jud. Ocneacov, la 3 ani închisoare pentru pruncucidere, deoarece născând un copil de sex feminin, l-a omorît, îngropându-l în gunoiu.

Semănături de toamnă

Direcția Agriculturii a dat dispoziții județelor din Transnistria pentru începerea semănăturilor cerealelor de toamnă.

Conform acestor date, campania de semănare trebue să termine lucrările la 20 Octombrie.

O cherhana transnistriană la Bugovo

PAGINI DE CRONICĂ ȘI HRISOV...

Deschiderea noului an școlar în Transnistria

Marea solemnitate dela Liceul Ortodox din Odesa

In spiritul tradiției noastre creștine, începutul noului an școlar din Transnistria, s'au deschis cu un serviciu religios la Liceul Ortodox de fete din Odesa în prezența domnului Guvernator al Transnistriei profesorul G. Alexianu, a d-nei Alexandrina Cantacuzino, președinta Societății Ortodoxe a femeilor române, a d-nei consul Steflea, d-na Pântea, d-na Balș, d-na colonel Popovici, directoarea liceului, general Schwab Hugo, general Gheorghiu, g-ral Treistoireanu, primarul general al Municipiului Odesa Gherman Pântea, colonel Iliescu inspectorul Jandarmeriei, directorul Administrației și Personalului M. Rotaru, prefectul județului colonel Velcescu, directorul Culturii Traian Hersenie, pr. P. Niculescu dir. Spitalelor, Rectorul Universitar prof. Ceasornicov, directorul de cabinet al domnului Guvernator O. Verenca, vice primar C. Vidrașcu, directorul Finanțelor A. Rămniceanu, dir. Industriei Fotiade, dir. Comerțului Stoica, dir. Muncii Zdrobici, prefectul Poliției Mitric, subdirectorul Propagandei C. Pamfil, subdirectorul învățământului secundar profesor Nicolau, inspector școlar profesor Lupșa, șef de cabinet Romulus Pop, col. dr. Mirea, inspector Nuțu, directorul ziarului „Molva", G. Ioan Popescu, Horațiu Ionescu șeful Presei din Transnistria și întreg corpul profesoral al liceului.

Luând sfârșit serviciul religios, d-na Alexandrina Cantacuzino, președinta Societății Ortodoxe a femeilor române, a rostit următoarele:

Domnule Guvernator,
Domnilor Generali,
Domnule Director al Culturii,
Doamnelor și Domnilor.

Anul școlar ce se deschide astăzi ne întrunește pe toți slujitorii aceleiași mari misiuni de înălțare și de întărire a vieții spirituale.

Popoarele ca indivizi nu pot să trăiască, să se desvolte, să dea toată măsura valorilor numai prin înfăptuiri de sforțări materiale ci și unii și alți simt că există forțele nevăzute ce sunt cele hotărîtoare, mai ales în clipe ca acestea, când toți scrim prin dureri, jertfe neasemuite, istoria cea mai dramatică din câte au fost, intrăm în legendă prin epopeea ce se desfășoară sub ochii noștri încremeniți deoarece niciodată contrastul între nimicnicia omului și puterea nebănuită a sufletului său, nu a dat o mai minunată, o mai extraordinară pildă de ceeace constitue tezaurul divin ce Domnul a pus în ființe muritor lăsându-l a scoate din el, mărgăritare sau scrum și otravă după înțelepciunea sa.

Noi, popor blând de păstori, de veche obârșie, legat de glie, de altare, de o străveche și luminoasă civilizație, a cărei lozincă este: iubire, dreptate, omenie, am stat veacuri sub toate furtunile senine dar dârji apărători de lege și de Patrie.

Venim pe aceste plaiuri, în plin clocot de pasiuni și la fiecare cotitură de stradă, am înțeles că eram purtătorii crucii și că deci trebuia să aducem aici toată mângâierea creștină, toată disciplina ce izvorăște din însăși concepția de viață după regulile evangheliei care a stabilit familia ca prim factor al Statului și al societății, dela care purcede însăși alcătuirea națională și rolul covârșitor al mamei în educația copiilor și în pregătirea generațiilor viitoare.

Domnule Guvernator, D-Voastră care ați înțeles atât de bine chemarea Țării, veți rămâne ca o pildă de înaltă ținută, de profundă psihologie pornită din inimă, pentru atitudinea ce ați știut să păstrați toată vremea și să o transformați în doctrina de care s'au pătruns și toți colaboratorii Domniei Voastre.

Nu a fost problemă, oricât de gingașă, pe care să nu o fi deslegat în modul cel mai fericit.

Pe rând ați fost plugar harnic, industriași, tehnician priceput, cărturar distins, dar mai ales înțelept mânuitor de voințe și energii pe care le-ați împerechiat ca să dea cele mai bune rezultate. Insă mai presus de toate ați fost un om, un suflet mânat de un dor de bine care v'a îngăduit a ne strânge pe toți și a aprinde în noi pasiunea de înfăptuiri ce vă caracterizează și care cinstesc și vor cinsti numele de român.

Aci noi, câțiva, dela General Gheorghiu, dela Primar General, dela primar de Sector la cei mai umili funcționar, armatele voluntare ale misionarismului, toți am înțeles că eram un crâmpei al Patriei noastre, că eram purtătorii neamului cu podoabele sale și că trebuie să-l onerăm, obligând chiar pe adversar să se descopere strigând: Românii sunt oameni de treabă. Pentru faptul că ne-ați îngăduit a participa și noi, cu slabele noastre puteri, la această măreață pagină ce o vor cânta poeții și scriitorii de mâine, noi cei dela Societatea Ortodoxă Națională a femeilor române, ținem să vă mulțumim și să vă arătăm toată recunoștința noastră.

Acum să-mi îngăduiți a prezenta un scurt raport asupra activității Liceului în cursul anului 1942-1943

Au fost 264 eleve fiice de moldoveni din toată Transnistria pentru care Guvernământul a dat bursă deasemenea și Societatea Ortodoxă Națională a femeilor române.

Până la Crăciun, cu sforțări și cu muncă pe care nu o putem îndestul omagia, copilele au învățat limba română în așa fel încât au putut cu prilejul Sfintelor Sărbători să se prezinte în condiții ce au uimit asistența, dând o mare serbare la Teatrul Național din Odesa. Pe urmă au început studiile după programul Statului și au putut în Iunie înainte de vacanță să participe cele care au fost premiate la o mare excursie în Capitală și în diferite părți ale Țării.

Doamna Alexandrina Cantacuzino își încheie cuvântul astfel:

Am distribuit un premiu pentru cele mai bune lucrări scrise asupra acestei excursii ca să știm bine care le-au fost impresiile.

Aceste lucrări Domnule Guvernator le vor rămâne mărturie a grijei de mâine ce femeile române o au pentru fetițele surorilor lor din Transnistria și în general pentru toți copiii ce sunt pentru noi altarul ce veșnic vor găsi căminul românesc deschis spre a-i ocroti și inimile noastre pentru a-i legăna, iubi și îndrepta.

Acesta este rezultatul unui an de muncă, în care am avut o continuă imagine vie a Țării și o vrem înălțată prin virtuți pe culmile ce impun respect tuturora.

Mulțumim Domnului Director al Culturii stăruitor și Domnilor inspectori și tuturor acelora ce ne-au ajutat și în special Domnului General Gheorghiu și Domnului Primar Pântea și fostei directoare d-na Niculicescu, dvs. Domnule Rector și tuturor membrilor Universității din Odesa care ați fost din prima clipă prietenii operei noastre, tuturor ținem să le exprimăm mulțumirile noastre pentru înțelesul ce l-au purtat numai din ordin cultural.

Cu nădejde, cu credință, cu hotărîre, pășim în acest al doilea an școlar, urând scumpei noastre directoare și domnilor profesori și mai mari isbânzi ca anul trecut.

Domnul este cu noi și cerem să ne păzească pe Regele și pe iubitul nostru Conducător. Iar în clipele acestea de szucium cumplit, tot gândul nostru se închină către Eroii neamului ce ne sunt icoane scumpe.

Dumnezeu să asculte ruga lor căci ei toți sunt aci lângă noi la hotare și ne sunt scumpi, ne întărese prin acea credință ce mișcând munții din loc ne va duce spre mântuire.

A luat cuvântul apoi Domnul Inspector profesor Lupșa. D-sa a spus următoarele:

Ziua de azi marchează sfârșitul unui scurt popas, pe care l'au făcut slujitorii școalei de pe aceste meleaguri și însemnează în acelaș timp începutul unui an de muncă nouă, pentru inițierea tineretului școlar din aceste părți, în tainele culturii și spiritualității creștine și românești.

Rolul școalei îndeobște este,—și aci vorbim de școala care are ca temei credința în Dumnezeu,—să pregătească o bogată zestre sufletească lăuntrului, cu ajutorul căruia acesta, să-și poată găsi un loc demn în societate, pe care să o servească și să contribuie alături de alți semeni ai lui. La înălțarea ei.

In această provincie însă, învățământul pe lângă rostul arătat mai sus mai are menirea ca pe lângă educație și instrucție, să pregătească pe profesioniștii trebuincioși Guvernământului, să încadreze regiunea aceasta în spiritualitatea Europei spusene, și să pregătească celăteni devotați Statului Român în spiritul credințelor creștine și al eroismului românesc.

Organizând învățământul românesc aci, stăpânirea românească nu a înțeles să nedreptățească sau să neglijeze celelalte naționalități ale provinciei. A respectat și școala lor, a ajutat-o chiar în largă măsură. Le-a asigurat în acelaș timp, conform îndrumărilor Mareșalului nostru Conducător, libertate deplină de conștiință și de credință.

Și, vrând să-i realizeze munca noastră de redresare și reeducare a stabilit chiar raporturi de colaborare atât la învățământul primar și secundar, cât și la Universitate. Dovada despre aceasta, pot da atâția învățători și profesori ucraineni și ruși, care au lucrat cot la cot cu membrii Corpului Didactic moldovean, sau cu aduși din Țară.

S'a stabilit astfel între noi și ei, un raport de colaborare, și chiar de prietenie uneori, fapt care s'a resfrânt binefăcător și asupra atitudinii populației locale. Datorită acestui tratament pe care îl l'am acordat, nu am avut cazuri de sabotaj, sau răsvrătiri oarecum firești în timpuri de ocupație.

In acest înțeles, s'a lucrat pe tărâmul învățământului, Doamnelor și Domnilor, în această provincie. Și acum să-mi fie îngăduit să profit de această serbare de începul de an, a Liceului Ortodox, care semnifică în acelaș timp, începutul anului școlar pe întreaga provincie, și să zugrăvesc în fața Domniilor Voastre, în mod succint, tabloul realizărilor înfăptuite în aceste părți, în materie de învățământ și cultură. După ce face o dare de seamă asupra învățământului din Transnistria Domnul Inspector Lupșa își încheie cuvântul astfel:

Onorată asistență. Dacă această politică culturală românească s'a putut împlini aci, apoi aceasta o datorăm în primul rând ostașului român, străjerul de totdeauna al pământului nostru, o datorăm Marelui nostru Conducător Mareșalul Antonescu, care a imprimat pecetea românismului, în această parte de Țară. Și o datorăm, fie-mi îngăduit să o spun Domnule Guvernator, Domniei Voastre, care ați știut să susțineți și să stimulați, încordarea noastră a tuturor în munca de multe ori istovitoare, pe care cu plăcere o împlinim sub comanda Dvs.

Mulțumesc neînfricatei luptătoare Doamnei Prezidente Generale Cantacuzino, pentru țăria cu care crede în legea noastră strămoșească, față de respectul căreia, nimic durabil nu poate clădi neamul nostru.

Și să-mi dați voe să mulțumesc Directorului nostru Domnul Profesor Traian Hersenie, pentru felul în care înțelege să întrețină printre colaboratorii săi focul sacru al dragostei de Țară și de fapta românească.

Cu aceasta să ne dați voie Domnule Guvernator, ca în numele Domniei Voastre să declarăm anul școlar 1943—44 deschis.

*

Astfel primul far de reeducare spirituală în Transnistria, și-a aprins lumina, ca din lumina lui să se aprindă și alte temple, până departe la Bug, unde peste veacuri vor glăsui cronicile...

Horațiu Ionescu

FABRICĂ de PRODUSE LACTICE la GUVERNĂMÂNT

Fabrica de produse lactice, care se găsea până acum sub conducerea Serviciului Industriei Alimentare a Municipiului Odesa și care aproviziona cu lapte întreaga populație a Odesei, a trecut sub conducerea Guvernământului Transnistriei.

Această fabrică va aproviziona și de acum înainte populația cu lapte și cu toate produsele lactice.

Gherman Pântea: Unirea Basarabiei

(Urmare din pag. II-a)

trele dacă ar auzi, s'ar umple de jale.

Nu vă lăsăm fraților! Veniți în brațele noastre. Nistrul hotarnic îl vom săpa împreună și vom îndrepta apa pe dincolo, pentru ca nimica să nu ne despartă".

Din cele ce le-am reprodus aici — noi scriind mai puțin și dând la iveală înțeleapta literă a cărții d-lui Gherman Pântea — se poate trage o hotărîtă concluzie asupra calității literare a acestui volum.

Intr'adevăr, pe lângă faptul că el vine drept un minunat documentar al vremurilor acelea, mai are valoare și prin căldura stilului în care este scris.

Iți dai bine seamă — chiar numai după câteva pagini de lectură — că acel ce l-a scris l-a trăit mai înainte. Că fiecare frază, fiecare rând este o frântură din sufletul autorului.

Și, așa și este.

Cum am mai avut ocazia să scriem la începutul rândurilor noastre, autorul volumului a luat parte activă la actul unirii și nu odată și-a pus viața în primejdie — ca atunci, bunăoară, când încearcă să se opună desarmării ardelenilor — pentru izbânda sfintei uniri. Datorită acestei trăiri, cartea are și caracterul de jurnal. Numai că — și acesta-i marele d-sale merit pe care ne grăbim să-l subliniem — d-sa a reușit să se despersonalizeze și să reproducă aceste evenimente întocmai cum ar fi făcut cineva din afara lor. Cineva care a fost doar martor și nu făptaș. Și nu-i puțin lucru acesta fiindcă noi oameni, suntem, în genere, pasionali și nu prea isbutim să fim drepți când povestim fapte la care am luat parte. Ori — tocmai acesta-i darul d-lui Gherman Pântea. D-sa este drept. Pentru d-sa faptele au o istorie a lor, istorie care trebue reprodusă atâtdoma și nu stă o clipă la îndoială să-i dea fiecăruia ce-i aparține.

Două sunt caracteristicile de căpătâiu ale povestitorilor și d-sa le are din plin: căldura stilului și obiectivitate în cele descrise.

Cartea de față are, însă, o mare valoare documentară. Impărțită în trei capitole, cel mai important rămâne primul, în care ni se prezintă Unirea propriu zisă — acte și documente privitoare la rolul îndeplinit de Organizațiile militare moldovenești la efectuarea acestui act.

Se pot urmări în aceste pagini primele clocniri dintre români și comuniști care — imediat după revoluția din 1917, — au căutat să pună stăpânire pe Basarabia. Se reproduc în acest sens documente foarte interesante care vin să se adauge la șirul povestirii d-lui Gherman Pântea.

Acest capitol este prefațat — fiind reprodus dintr'o lucrare anterioară — de N. Iorga care are cuvinte de laudă la adresa autorului.

Este interesant de remarcat faptul că mișcarea de eliberare a Basarabiei — mișcarea armată — a pornit din orașul unde poate ani de zile Românii trebuiau să aducă suflul libertății și anume, Odessa.

Capitolul al doilea se ocupă cu sărbătorirea a două decenii dela eliberarea Basarabiei — iar în al treilea este povestită festivitatea de un sfert de veac dela actul unirii.

In final este reprodusă conferința plină de amintiri a autorului, ținută la Odessa, în fața funcționarilor administrativi cu ocazia împlinirii a 25 ani dela Unirea cu Patria Mamă a Basarabiei. O conferință încărcată de amintiri și foarte interesantă.

Inainte de-a încheia aceste rânduri, — ținem să atragem atenția asupra modestiei autorului care evită să descrie cu lux faptele sale personale, dând — în schimb — totală atenția celorlalți bărbați de stat care au pregătit întâiu autonomia și, apoi, unirea Basarabiei.

Este și aceasta încă o calitate a acestei lucrări care ar trebui editată în câteva zeci de mii de exemplare pentru a fi difuzată în toată țara.

Este o lucrare care face cinste nu numai autorului ci și acelora care cu fapta ori entuziasmul lor au contribuit la sfântul act al Unirii.

O carte pe cât de interesantă pe atât de valoroasă.

Eugeniu V. Haralambie

Eminescu la Odesa

(Urmare din pagina I-a)

din mine n'a uitat pe André Chènier, vezi dacă sună bine, simt nevoia să vorbesc românește, și ne având cu cine, mă răzbun, mai bine mă regăsesc pe mine, mă simt plin de inspirație, de avânt, pot creia, sunt fericit.

„Amiază de vară... Sub frunziș — afară, Amor adormise, copleșit de vise. Tolba cu săgeți, prinsă de scăeți, haina aruncată, pare că-i o pată, pe un răzor de flori, stai și te'nfiori! Depe buze fine, tinere albine, sorb cu pasiune, mierea, o minune! Amor le zâmbește, și le cucerește!...".

Subtila poezie a poetului francez „L'amour endormi" în prelucrarea lui Eminescu făcută pe malul mării la Odessa, alături de traducerile în proză din Pușkin, dovedește cât de puternică era înrădăcinată creațiunea poetică la dânsul. Era fericit că putea să învețe a muri, trăind viața.

Octav Minar

Palatul administrativ din Golta reclădit de administrația românească

„TRANSNISTRIA" în IMAGINI

1. D. guvernator al Transnistriei profesor Gh. Alexianu, în mijlocul podgoriilor transnistriene, se interesează de recolta acestui an

2. Tinere transnistriene îmbrăcate în costumul național

3. Crașul Golta, reclădit de administrația românească, și-a reluat viața normală

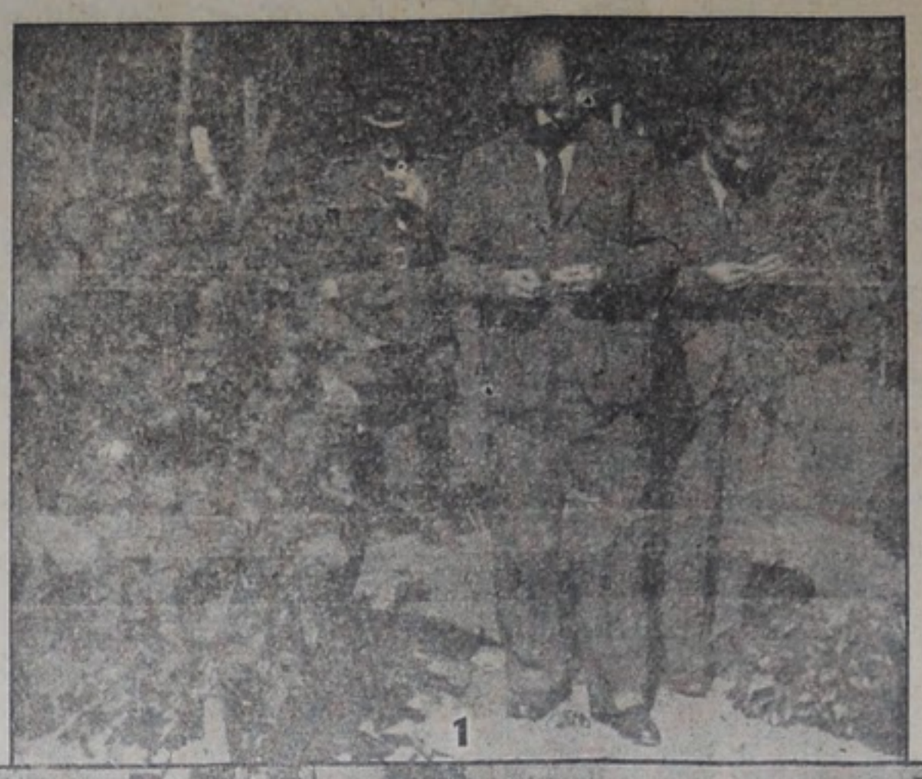

1

4. Gospodarii transnistrieni sunt prezenți la campania strângerii recoltei din anul acesta

5. Peisagiu din nordul Transnistriei

6. Chiar în timpul treeratului tractorul croiește brazde adânci pentru ogorul de toamnă

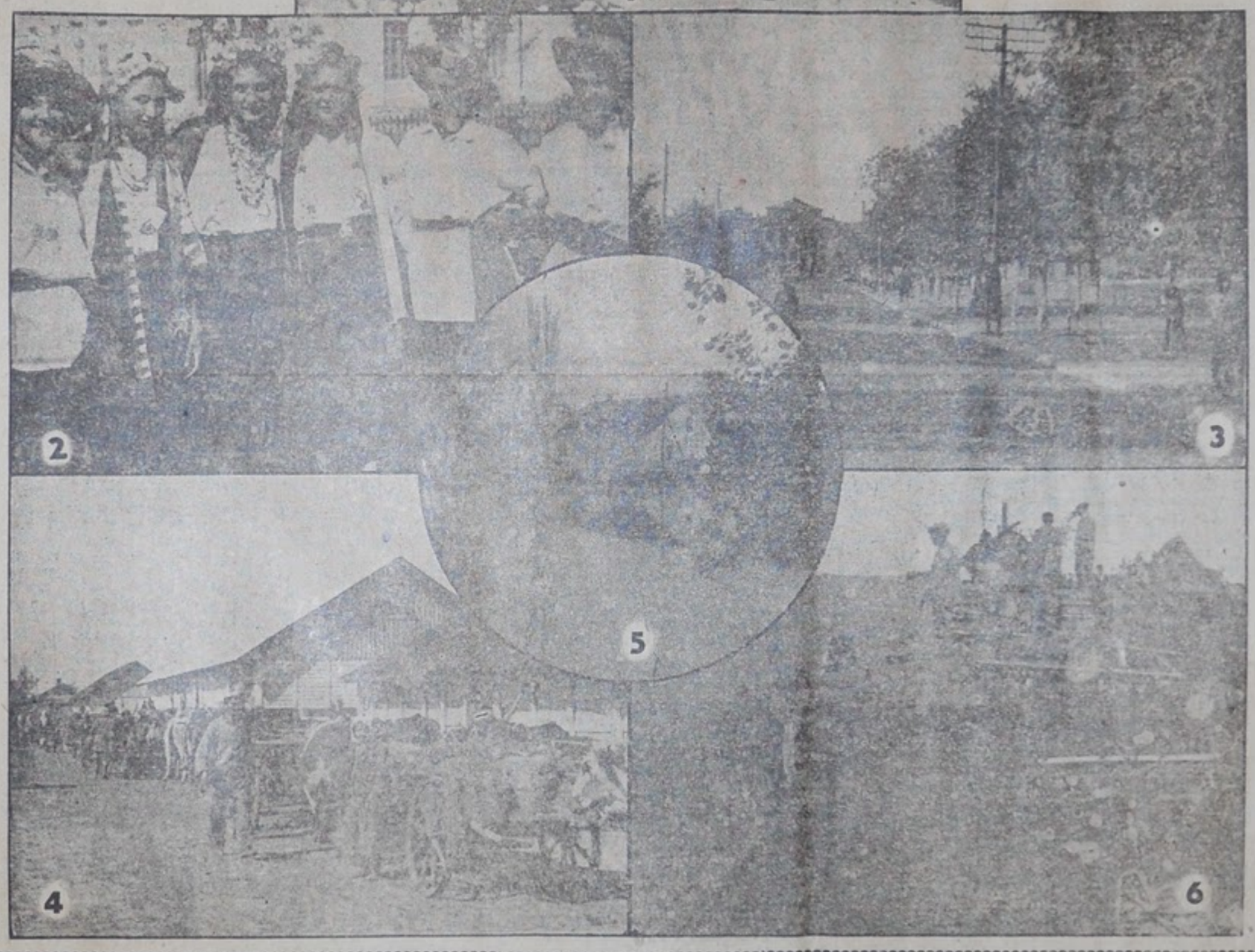

2 3 4 5 6

Mersul evenimentelor

Situația fronturilor

Caracteristica situației în sectorul activ al frontului de răsărit, în săptămâna ce s'a scurs, a fost oprirea tuturor încercărilor ofensive sovietice pe o linie aproape paralelă cu cursul Niprului. Este acum, neîndoielnic, că tactica desprinderilor a avut ca scop utilizarea spațiului ca armă. Astfel s'a urmărit nu numai economisirea la maximum a proprilor forțe, dar slăbirea și nimicirea forței de război a inamicului.

Luptele cele mai îndârjite s'au dat la est de Melitopol, sovieticii fiind ținuți în loc și împiedicați să se reverse spre poarta Crimeei. Toate încercările de străpungere în regiunea dela Sud de Kiev până la Zaporoje s'au sfărâmat de dârza împotrivire a forțelor germane. O încercare de trecere a Niprului la Cremenciug și Cercasy l-a costat enorm pe rus. Prin puternice și înverșunate contra-atacuri, germanii au stăvilit înaintarea inamicului spre Dniepropetrovsk.

O mare bătălie este angajată în spațiul mlăștinos din preajma orașului Gomel, unde aviația și artileria germană fac neconteuit prăpăd în rândurile atacatorilor.

In Cuban a fost evacuat orașul Temriuk, rezistența româno-germană concentrându-se pe poziții dinainte stabilite.

Pistele care au început vor constitui, desigur, o piedică pentru desfășurarea unor operațiuni de mai întinse proporții.

In Italia, după lupte grele care au căsunat grave pierderi anglo-americanilor, germanii au evacuat Neapole și Foggia, după ce fusese distruse toate instalațiunile portuare și de interes militar. Pe coasta Adriaticei a fost ocupat de germani portul Spilt; deasemeni a fost cucerită insula Corfu.

In Extremul-Orient, japonezii fac față ofensivei deslănțuită de trupele americane și australiene pe insula Noua Guinee, în spațiul dela Finchhafen.

Un discurs al d-lui dr. Goebbels

Cu prilejul sărbătoririi anuale a strângerii recoltei a poporului german, d. dr. Goebbels, ministrul propagandei Reichului, a rostit un mare discurs. D-sa a arătat că la începutul celui de al cincilea an de război, Germania este în stare să mărească rația lunară de pâine cu 400 grame, ridicând-o astfel la 9.600 grame, fapt datorit atât vremii favorabile cât și sârguinței țăranilor germani.

Mai departe, d. Goebbels a vorbit despre continuarea victorioasă a războiului, represaliile ce se vor face împotriva terorismului aerian, despre războiul submarin, campania din Răsărit, statele neutre, precum și despre drama Italiei.

In încheere d-sa a spus: *„Acest război trebuie dus până la capăt. Germania nu are să aleagă între război și pace ci numai între victorie sau nimicire".*

Înălțare excepțională în grad

Pentru meritele excepționale de comandant și bravura de care a dat dovadă pe câmpul de luptă, în Cuban, d. colonel Corneliu Teodorini a fost înălțat, la excepțional, la gradul de general de brigadă.

Comori istorice

Pentru desgroparea cetăților dacice din Munții Transilvaniei, Institutul de studii clasice de pe lângă Universitatea Cluj-Sibiu și muzeele arheologice din București au purces la săpături deocamdată în munții Sebeșului. Lucrările se fac de către profesori specialiști, cu ajutorul muncii tineretului școlar venit din toate colțurile țării.

Prima cetate dacică în întregime desgropată este Cetățuia. Această interesantă lucrare de scoatere la iveală a unor importante comori istorice va continua. Ea preocupă intens nu numai arheologia și istoria și din punctul de vedere al drepturilor neamului românesc asupra munților și întregului platou al Transilvaniei, ceam care constitue deoparte și de alta a Carpaților elementului continuator al daco-romanilor.

Reorganizarea Asigurărilor Sociale

Noua conducere a asigurărilor sociale, instituție de interes obștesc care numără circa 1 milion de asigurați, muncitori, funcționari și meșteșugari a hotărît să aducă o serie de îmbunătățiri în funcționarea diferitelor servicii ale acestei instituțiuni. Se vor reînființa Casele de asigurări, serviciile medicale vor fi puse la punct, se va face o politică severă de economii și se va îmbunătăți situația slujbașilor din Asigurări.

D. Mussolini, șeful statului italian

După proclamarea Italiei ca stat republican-fascist, d. Mussolini a devenit pe lângă șeful guvernului și al partidului fascist și șef al noului stat. D-sa a alcătuit un guvern cu elemente ce i-au rămas credincioase și a început opera de reorganizare a statului.

Guvernul republican-fascist italian a fost recunoscut de Germania, Japonia, România, Bulgaria, Croația, Slovacia, ceva mai târziu de Ungaria, astfel că Italia continuă să alcătuiască unul din pionii Pactului Tripartit.

In acelaș timp, din ordinul regelui Victor Emanuel III, mareșalul Badoglio și-a remaniat guvernul care s'a alăturat aliaților, situația lui nefiind încă lămurită în acest cadru.

Avioane doborîte

In ziua de 29 Septembrie aviația sovietică a încercat să atace portul Constanța. Apărarea antiaeriană româno-germană a doborît 4 din cele 6 avioane atacatoare. A doua zi, un avion sovietic, care încerca să mitralieze populația constănțeană, a fost deasemeni doborît.

In noaptea de 1 Octombrie, câteva avioane inamice au zburat pe deasupra teritoriului țării, aruncând manifeste.

ȘTIRI DIN ȚARA

■ *In noaptea de 1 Octombrie, avioane inamice au zburat pe deasupra teritoriului țării, fără a arunca bombe.*

Au lansat însă manifeste în județele Ilfov, Arad și Timiș-Torontal. Doi aviatori, scoborâți cu parașuta, au fost prinși: Iacobzei Ghedioh, de 23 ani, locotenent aviator și Kahane Iosif, sublocotenent aviator, radiotelegrafist.

Asupra lor s'au găsit mari sume de bani românești, dolari americani, franci elvețieni, lire sterline, precum și pachete cu hrană condensată și medicamente.

■ *La 1 Oct., s'a făcut deschiderea solemnă a cursurilor Institutului militar muzical din București, unica școală de acest soi în România. Au asistat toți profesorii școalei în frunte cu directorul-comandant, d. lt.-col. N. T. Nițescu și toți elevii.*

■ *S'a declarat de utilitate publică casa și parcul Marelui Vornic Costache Negri, monument istoric și se expropriază în folosul Statului Român.*

Imobilul expropriat va servi ca muzeu al comisiunii monumentelor istorice, unde se vor păstra toate colecțiile de cărți, tablouri și orice obiecte ar evoca memoria Marelui Vornic Costache Negri.

■ *In ziua de 23 Septembrie s'a declarat un incendiu la fabrica de încălțăminte și tăbăcăriile D. Mocorniță.*

Incendiul s'a desvoltat cu o mare violență, producând explozii și gaze toxice, care s'au răspândit în atelierul de confecțiuni și magazia generală a fabricei.

Ancheta a stabilit că focul a fost provocat de o țigare nestinsă, aruncată din neglijență, peste materiile inflamabile.

31 de lucrători au fost victime ale acestei nenorociri din cauza intoxicării instantanee cu gaze.

■ *La căminul de zi „Basarab" au fost botezați, 26 copii ai familiilor nevoiașe din cartierele Basarab, Militari și Bucureștii-Noi. Nașa a fost d-na Maria Mareșal Antonescu.*

■ Sportul studențesc a învins din nou Unirea Tricolor cu 3—1 (1—1).

■ *La Geneva a avut loc inaugurarea noului consulat general român.*

■ Cavalerii ordinului Mihai Viteazul membri ai „Așezământului Sfintei Fecioare Maria" consacrând insula Ada Kaleh ca sanctuar al eroismului creștin, au hotărât să ridice șapte altare simbolizând cele șapte provincii românești.

■ Printr'o decizie a comisariatului general al prețurilor, prețul măcinișului pentru armată s'a fixat pentru 10.000 kgr.:

Grâul și secara 14.800 lei; porumbul 10.400 lei.

■ D. dr. I. Dorpmüller, ministrul comunicațiilor Reichului german, a sosit Vineri după amiază la Giurgiu, înapoindu-se din vizita făcută în Bulgaria.

Înaltul oaspete german a plecat la Odesa, unde va fi primit de d. prof. G. Alexianu, guvernatorul Transnistriei.

■ Posturile de radio române au sărbătorit împlinirea a 80 de ani de la înființarea primului liceu românesc la Năsăud.

■ Împlinindu-se cinci ani de la moartea mareșalului Averescu, s'a oficiat o slujbă religioasă la biserica Mihai Vodă.

■ Duminecă, s'a oficiat în Capitală, la biserica română unită, un serviciu divin pentru pomenirea luptătorilor și martirilor năsăudeni, cu ocazia aniversării a 8 decenii dela înființarea liceului din Năsăud.

■ Duminică a sosit în București un grup de intelectuali bulgari care vine să viziteze instituțiile noastre de cultură, în urma invitației făcută de ministerul propagandei naționale.

■ Și în acest an, a avut loc un concurs de patrule călări al Regimentului de Gardă Călare, pe izlazul comunei Pantelimon-comuna Cernica-Ilfov.

La concurs s'au putut remarca excelenta pregătire de război a soldaților recruți contingent 1944 ai acestui regiment de elită, mânuirea perfectă a noilor mijloace de luptă și rezolvarea situațiilor în câmpul tactic ca rezultat al învățămintelor din actualul război.

■ 6 avioane sovietice au încercat să bombardeze Constanța. Patru din ele au fost doborâte.

■ Prin'tr'un mesagiu trimis de d. Mareșal Ion Antonescu, România a recunoscut noul guvern fascist.

■ Sub auspiciile ministerului cultelor se vor deschide la București cursuri de misionarism religios.

■ D-na Maria Mareșal Antonescu a botezat 18 copii ai oamenilor săraci din cartierul Colentina.

■ Pentru răniții de la spitalele din Capitală s'a organizat un spectacol la teatrul Alhambra.

■ Academia Română va acorda și anul acesta premiul de virtute Mavrogheni, în valoare de 100.000 lei.

■ 20 de cavaleri ai ordinului Mihai Viteazul au fost împroprietăriți în Basarabia și Bucovina.

■ In jud. Caras s'a inaugurat sanatoriul T. B. C. *Marilia*, o nouă și impunătoare realizare a Ligii contra tuberculozei.

■ D-na Elena Vaida Voevod a încetat din viață.

■ Dela 10 Oct. transportul cerealelor se va face fără autorizație.

■ D. intendant col. C. Ștefănescu și-a dat demisia din postul de ajutor de primar al Capitalei.

■ Grupul etnic german din România a inaugurat campania pentru ajutorul de iarnă.

ȘTIRI DE PESTE HOTARE

■ *Aviația germană a scufundat în luna Septembrie 37 vase de transport și cargoboturi, evaluate în total la 202.500 tone, un bastiment de linie, trei crucișătoare, trei distrugătoare, două torpiloare și 20 bastimente mici de război.*

Au fost avariate 128 vase de transport și cargoboturi, reprezentând 584.600 tone.

■ *Unități antiaeriene ale marinei germane au doborât deasupra Mării Negre, două bombardiere inamice.*

Alte patru avioane inamice au căzut victimele focului de apărare al unei flotile fluviale germane.

■ *Regele Victor Emanuel a format un nou guvern în frunte cu mareșalul Badoglio.*

■ *Mareșalul von Rundstedt, comandantul suprem al grupului de vest a inspectat în ultimele zile un sector important de pe litoralul Mării Mânecii pentru a se asigura la fața locului de vastele lucrări efectuate și de posibilitățile de extindere ale fortificațiilor defensive.*

■ *D. Averril Harriman, însărcinat cu executarea legii de împrumut-închiriere, a fost numit ambasador al Statelor Unite în Uniunea Sovietelor.*

■ *Circa 800 mineri din minele din Filadelfia, comitatul Durham, s'au pus în grevă Joi seara. Lucrătorii sunt nemulțumiți din cauza salariilor ce li s'au fixat.*

■ *D. Sefkim Berker, noul ambasador al Turciei la Vichy, a fost primit în audiență solemnă de mareșalul Petain, șeful statului, căruia i-a prezentat scrisorile de acreditare.*

■ *Toți ofițerii fostei armate italiene cari se află în Roma s'au întrunit Vineri după amiază la teatrul Adriano sub președinția Mareșalului Graziani.*

Mareșalul a expus programul său care constă în reorganizarea Patriei prin reunirea tuturor forțelor armate.

■ *Orașul Menton, ocupat din 1940 de trupe italiene, a trecut din nou sub administrație franceză.*

■ *In prima jumătate a nopții de 1 spre 2 Oct., formațiuni de bombardiere britanico-americane au făcut o incursiune asupra regiunii renano-vestfaliene.*

■ *Un nou transport de lucrătoare și lucrători greci va pleca din Atena în Germania.*

■ *Inainte de a părăsi Londra, Regele Petru al Jugoslaviei a fost sfătuit din partea engleză să stabilească relații cât se poate de bune cu Rusia sovietică, pentrucă, politicește, în viitor nu va mai putea aștepta nimic din partea Angliei. Ca o primă aplicare a acestui sfat, Regele Petru, la sosirea în Cairo, a subliniat că relațiunile Jugoslaviei cu Rusia au fost întotdeauna cordiale și că în viitor vor fi și mai cordiale.*

■ *Avioane britanice de bombardament au violat din nou teritoriul elvețian.*

Au fost aruncate bombe în mai multe părți ale Elveției Orientale și în deosebi în cantonul Grisons.

■ *Evreii sprijinind actele de teroriem și de sabotaj precum și propaganda antigermană, au contribuit la agravarea situației în Danemarca.*

Au fost luate măsurile necesare de către autoritățile germane pentru ca evreii să fie îndepărtați din viața publică, fiind puși astfel în imposibilitate de a mai învenina atmosfera generală.

■ *In ultimele 3 luni sovieticii au pierdut peste 20.000 de tancuri.*

■ *O patrulă militară germană a reușit zilele acestea, să distrugă la Neapole un grup destul de puternic de teroriști.*

■ *Cu prilejul celei de a treia aniversări a pactului tripartit, între Duce și Impăratul Japoniei, precum și între Duce și ministrul afacerilor străine Shigemitsu, s'a avut loc un schimb de telegrame.*

■ *150 supraviețuitori din atacul dat asupra convoaielor ce navigau în Atlantic, atac care a durat 10 zile, au sosit într'un port de pe litoralul de est al Canadei.*

■ *Cu ocazia sărbătoarei strângerii recoltelor, în marea sală de ospețe din palatul Cancelarului Reichului, s'a desfășurat o ceremonie oficială și solemnă pentru sărbătorirea țăranimii germane.*

■ *D. ministru Tido Gaspar, șeful oficiului slovac de propagandă, într'o cuvântare ținută la radio slovac, cu ocazia aniversării semnării pactului tripartit, a susținut că Slovacia trebue să rămână un stat independent.*

■ *Avioane britanice au violat neutralitatea Suediei în noaptea de 29 spre 30 Septembrie.*

■ *In noaptea de Sâmbătă spre Duminecă s'a dat la Londra alarma antiaeriană.*

■ *Cu prilejul sărbătoarei strângerii recoltei a poporului german, o mare manifestație a avut loc Duminecă la Palatul Sporturilor din Berlin, în cursul căreia au luat cuvântul d. dr. Goebbels, ministrul al Reichului și d. Backe, secretar de stat.*

■ *In noaptea spre 3 Octombrie avioane străine în număr mare au pătruns în spațiul aerian german prin mai multe puncte.*

■ *In cursul mișcărilor de desprindere, soldații germani de pe Nipru au realizat, în cursul săptămânilor trecute, extraordinare acțiuni în spațiul dela răsărit de Nipru.*

Cu o metodă demnă de admirația au fost transportate spre spatele frontului materiale de război, trupele, vechiculele, precum și numeroase produse, vite, cereale, unelte și civili.

Societatea Națională de Editură și Arte Grafice „DACIA TRAIANĂ", București, str. Sărindar 5-7-9, înmatr. sub Nr. 156/942 la Reg. Of. Comerțului București.

Tipărită la 6.X.1943